

FOTOGRAF: ANDREA ODDERSHEDE, SEGES

Foto 1. Guldblomme på heddeareal.

Faktaark

AREALER MED HØJ NATURVÆRDI - HNV-SCORE

Det 5-årige tilskud til pleje af græs- og naturarealer er målrettet arealer med høj naturværdi. Der er udviklet et system, hvor naturværdierne på et areal bliver vurderet ud fra et værktøj kaldet High Nature Value – forkortet til HNV. HNV-kortet viser scoren for naturværdier på alle lysåbne arealer på en skala fra 0 - 13 point. En høj HNV-score er udtryk for høj naturværdi på arealet.

PRIORITERING AF TILSKUD TIL NATURPLEJE

HNV-kortet er et værktøj til at prioritere tilskud til pleje af de mest værdifulde naturarealer udenfor for de særligt udpegede Natura 2000-områder.

Inden for de særligt udpegede Natura 2000 områder har Danmark en særlig forpligtigelse over for EU til at sikre at arealerne er i en god stand, derfor bliver tilskud til pleje af disse arealer prioriteret forud for andre arealer uanset arealernes HNV-score.

Arealers HNV-score fremgår af et kort på Danmarks Miljøportal. Du kan også se HNV-scoren på app'en "Beskyttet natur".

SÅDAN SCORER AREALER POINT

Kortet er opbygget af 14 indikatorer, som hver især fortæller noget om naturværdien på et areal. Et areal kan score enten 0 eller 1 point for hver indikator, og den samlede HNV-score beregnes som summen af de 14 indikatorer. Der kan ikke gives point for både lavbundsareal og skrænt, så et areal kan højst have en score på 13 point. De 14 indikatorer inddeles i 4 kategorier.

APPEN "§ 3-NATUR BESKYTTET NATUR"

FÅ ET OVERBLIK OVER HNV, ARTER, BESKYTTET NATUR NÅR DU ER PÅ AREALERNE

Med telefonen i hånden kan du søge informationer om din natur, lige meget hvor du står ude på bedriften. Ligesom på Miljøportalen kan du få et overblik over den beskyttede natur, læse artslistor for arealerne, samt undersøge HNV-score.

Hent [appen](#).

Appen kan findes i din iTunes App Store eller på Google Play ved at søge på "beskyttet natur" eller "Miljøstyrelsen" eller ved at følge disse links.

1. Levesteder
  - » Beskyttet natur (§ 3-arealer)
  - » Buffer omkring beskyttet natur (§ 3-arealer og 50 m-zone omkring § 3-arealer)
  - » Småbiotoper (arealer i 50 m-zone fra f.eks. levende hegn, skov, diger)
2. Driftspraksis
  - » Økologisk drift
  - » Ekstensiv drift (f.eks. MFO brak og permanent græs)
3. Landskab
  - » Nærhed til kyst (arealer i 1 km-zonen fra kysten)
  - » Lavbundarealer (geologiske lavtliggende arealer)
  - » Skråning/skrænter med en hældning over 15 grader
4. Artsfund

FOTOGRAF: ANNE ERLAND ESKILDSSEN, SEGES

Foto 2. Orkideen horndrager (artscore 4).

Der er 6 indikatorer for artsfund i området. De udvalgte arter fortæller noget om naturværdien på arealet og er derfor gode indikatorer for om det er arealer med høj naturværdi. De udvalgte arter lever normalt i områder der har været uden for dyrkning i en lang årrække.

3 point gives for sammensætningen af plantearter (se faktaboks 1 og 2)

Der opnås 1 point for hver kategori:

- Artsmiddelscore på mindst 2,5
- Artsmiddelscore på mindst 3,25
- Artsmiddelscore på mindst 3,75

3 point bliver givet for tilstedeværelse af rødlistede- og bilagsarter (se faktaboks 3).

Der opnås 1 point for hver kategori af bilags- eller rødlistede arter på arealet:

- Mindst 1 Bilag II- eller Bilag IV-art eller rødlistet-art
- Mindst 2 Bilag II- eller Bilag IV-art eller rødlistet-art
- Mindst 4 Bilag II- eller Bilag IV-art eller rødlistet-art

HNV-SCOREN SKAL VÆRE MINDST 5 FØR DER KAN SØGES 5-ÅRIGT TILSKUD TIL PLEJE AF GRÆS- OG NATURAREALER

Der kan kun søges tilskud til arealer med en score på minimum 5. Hvis der i en ansøgningsrunde ansøges om flere midler end der er afsat, vil tilskud til arealer uden for de særligt udpegede Natura 2000 områder blive prioriteret efter hvilke arealer der har den højeste HNV-score. Det betyder, at selvom et areal har en score på 5 og derfor er berettiget til at søge om tilskud, er det ikke sikkert, at man kan få tilskud. Den højeste score på arealet (som udgør min. 0,1 ha), trækker resten af arealet op på samme score. HNV-kortet er derfor helt afgørende for, om der kan søges tilskud til pleje af græs- og naturarealer udenfor de særligt udpegede Natura 2000-områderne.

Jo højere HNV-score jo større sikkerhed er der for at få tilskud!

FAKTABOKS 1

BEREGNING AF ARTSMIDDELSCORE

Alle plantearter tildeles artspoint mellem -1 og 7 efter følgende beskrivelse:

- 7 point: ekstrem følsom overfor påvirkninger, der forringer naturtilstanden
- 6 point: meget følsom
- 5 point: følsom
- 4 point: lidt følsom
- 3 point: hverken følsom eller tolerant
- 2 point: noget tolerant
- 1 point: tolerant eller svagt begunstiget
- 0 point: ikke hjemmehørende i Danmark
- -1 point: invasiv art og/eller problemart begunstiget af forringet naturtilstand.

Se den samlede [oversigt](#) over danske plantearters score og baggrunden for tildeling af scoren.

FAKTABOKS 2

EKSEMPEL PÅ ET OMRÅDES ARTSMIDDELSCORE

Middelscoren er et gennemsnit af scoren for alle plantearterne i dokumentationsfeltet.

NAVN	SCORE
Brombær	0
Engblomme	6
Fandens mælkebøtte	2
Gederams	-1
Guldblomme	7
Gyvel	-1
Majgøgeurt	5
Alm. mælkeurt	7
Nikkende kobjælde	5
Stor nælde	1
Vibefedt	7
Middelscore	38/11 planter = 3,45

Da arealet har en artsmiddelscore på 3,45, betyder det at området får 1 point for en score på mindst 2,5 og 1 point mere for en score på mindst 3,25, altså 2 ud af 3 mulige point for plantesammensætningen på arealet.

FAKTABOKS 3

HVILKEN ART?

Rødlistede arter er plante- og dyrearter, som er sjældne og i fare for at forsvinde eller allerede er forsvundet i Danmark. Alle arter, også almindelige arter, bedømmes på den danske rødliste.

Den Europæiske Unions habitatdirektivs bilag II omfatter dyre- og plantearter, hvis bevaring kræver udpegning af særlige bevaringsområder. Bilag IV omfatter dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse.

OPDATERINGER AF HNV-KORTET

HNV-kortet opdateres årligt med data, der er indtastet og godkendt inden den 1. december til brug for ansøgningsrunden året efter. Hvis du mener, du har arealer med højere naturværdier eller flere arter, der ikke er registreret, kan du henvende dig til den naturansvarlige myndighed (oftest kommunen, men kan også være Naturstyrelsen). Ønsker du, at den naturansvarlige myndighed kommer ud og ser arealet, skal du være opmærksom på, at myndigheden kun kan finde planter i vækstsæsonen, og at der kan være ventetid på et besøg. Det er forskelligt, om kommunerne har ressourcer til at besøge arealer, men mange kommuner gør en ekstra indsats for at få registreret arter på de arealer, de ved er værdifulde.

Kortet viser kun HNV-scoren på lysåbne arealer, så skove og søer er ikke med på kortet. Artsfund tæller med i HNV-scoren når de er indrapporteret af enten myndigheder, privatfinansierede overvågningsprogrammer eller er blevet kvalitetssikret, hvis det er data indsamlet af frivillige.

INDBERET SELV FUND AF ARTER

Man kan selv gøre en indsats for at få en højere artsscorer, ved at indberette data vedrørende artsfund (kun for dyr og rødlistede planter) på et areal. Det kan gøres på hjemmesiden fugleognatur.dk eller appen Naturbasen. Det er meget simpelt at indberette en funden art på Naturbasen. Er man usikker på en art, kan man indsende et billede, og få direkte svar fra en ekspert. De indrapporterede data bliver kvalitetssikret af eksperter. Vær dog opmærksom på, at der kan gå langtid fra du har indrapporteret dit fund, til du kan se det på HNV scoren.

FOTOGRAF: ANDREA ODDERSHEDE, SEGES

Foto 3. Værdifuldt naturareal på Bornholm med en høj HNV-score på 10.

FOTOGRAF: ANDREA ODDERSHEDE, SEGES

LÆS OGSÅ

- Landbrugsstyrelsens side om HNV-kortet.
- Download GIS-data og -vejledning via LandbrugsInfo

[SE ANDRE FAKTAARK HER](#)

KONTAKT

Andrea Oddershede, specialkonsulent
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
SEGES - Plante- & MiljøInnovation - anod@seges.dk
+45 8740 5444

KONTAKT

Heidi Buur Holbeck, naturchef
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
SEGES - Plante- & MiljøInnovation - hbh@seges.dk
+45 8740 5450 / +45 2374 3157

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

